AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Məhsulları üzrə Dünya Bazarı Konyukturasına dair Qısa İcmal

İyul 2024

M ü n d ə r i c a t

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı....2
Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal....3
Rusiya buğdasının ixrac qiyməti....6
Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....7
Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....8
Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....9
Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal....10
Pambığın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....11
Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....12
Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....13
Günəbaxan yağının Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal....14
Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....15
Çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....16
Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....17
Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....18
Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....19
Qoyun ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal....20
Donuz ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal....21
Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....22
Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....23
Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal....25

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı

(FAO-nun 2 avqust 2024-cü il tarixli açıqlaması)

FAO-nun Ərzaq Qiymətləri İndeksi 2024-cü ilin iyul ayında əvvəlki aya nisbətən aşağı olub.

- **Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi** 2024-cü ilin iyul ayında orta hesabla 120.8 bənd təşkil edib ki, bu da iyun ayı ilə müqayisədə 0.17% (0.2 bənd), ötən ilin iyul ayı ilə müqayisədə isə 3.0% (3.8 bənd) **azdır**.
- **Ət Məhsullarının Qiymət İndeksi** iyul ayında orta hesabla 119.5 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 1.3% (1.5 bənd), ötən ilin iyul ayı ilə müqayisədə isə 0.8% (1.0 bənd) **çoxdur.**
- **Süd Məhsullarının Qiymət İndeksi** iyul ayında orta hesabla 127.7 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 0.2% (0.1 bənd) az, ötən ilin iyul ayı ilə müqayisədə isə 7.2% (8.6 bənd) **çoxdur.**
- **Taxıl Qiyməti İndeksi** iyul ayında orta hesabla 110.8 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 3.8% (4.4 bənd), ötən ilin iyul ayı ilə müqayisədə isə 12.0% (15.1 bənd) **azdır**.
- **Bitki Yağlarının Qiymət İndeksi** iyul ayında orta hesabla 135.0 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 2.4% (3.2 bənd), ötən ilin iyul ayı ilə müqayisədə isə 4.0% (5.2 bənd) **çoxdur**.
- **Şəkər Məhsullarının Qiymət İndeksi** iyul ayında orta hesabla 120.2 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 0.7% (0.8 bənd) çox, ötən ilin iyul ayı ilə müqayisədə isə 17.9% (26.1 bənd) **azdır.**

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, məhsullar üzrə, aylıq (2014-2016-cı illər 100 götürülüb)

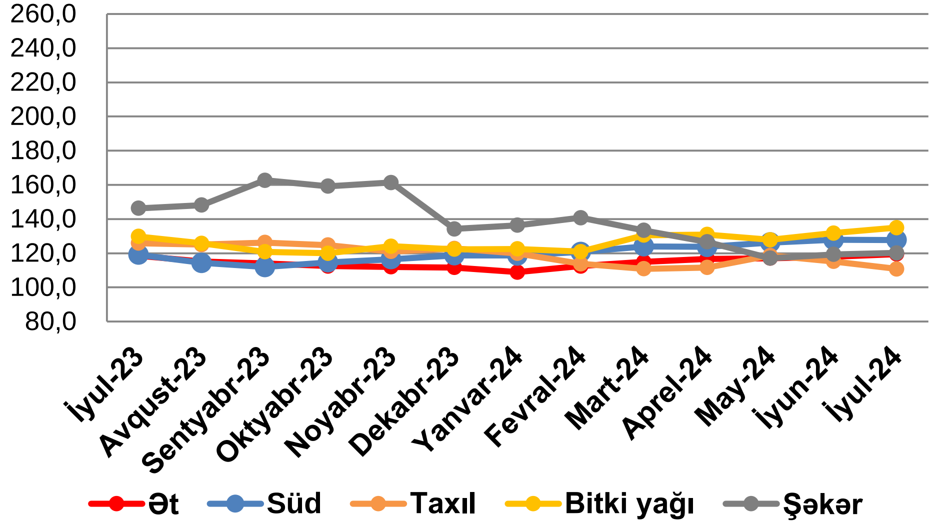

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, illik (2014-2016-cı illər 100 götürülüb)

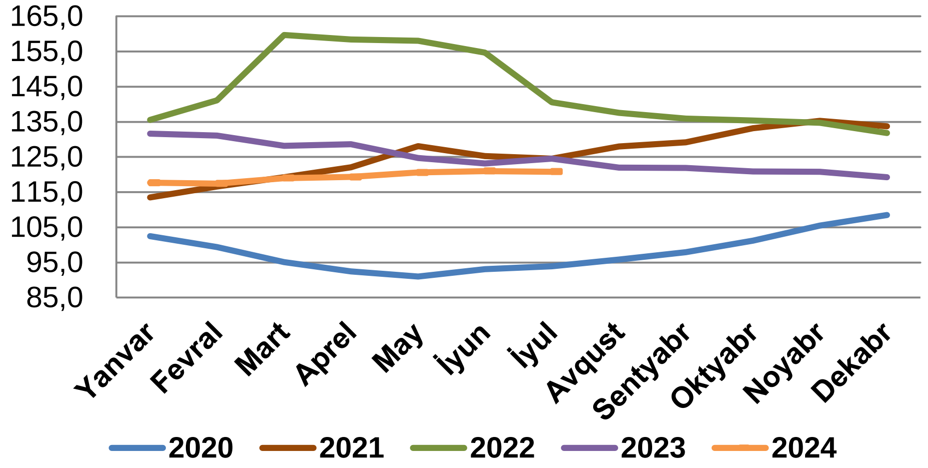

Mənbə: http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/

Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

(ABŞ-ın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 13 Avqust 2024-cü il tarixli hesabatı əsasında hazırlanıb)

- 2024/2025-ci məhsul ili üzrə qlobal buğda istehsalının 2023/2024-cü ilə nəzərən 8 milyon ton artaraq 798 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.

Dünya üzrə buğda bazarının tələb-təklif balansı, milyon ton

		2022/2023	2023/2024	2024/2025
TƏKLİF	İlin əvvəlinə qalıq	273	271	262
	İstehsal	789	790	798
	Cəmi təklif	1062	1061	1061
TİCARƏT	İdxal / İxrac	222	221	215
TƏLƏB	Ərzaq və toxum	637	640	653
	Yem	154	159	151
	Cəmi istifadə	791	799	804
İLİN SONUNA QALIQ		271	262	257
DÜNYA ÜZRƏ EHTİYATLARIN İSTEHLAKA NİSBƏTİ		**34%**	**33%**	**32%**

Mənbə: https://www.uswheat.org/market-information/supply-and-demand/

- Məcmu təklifin həcm göstəricisinin 2023/2024-cü məhsul ili ilə müqayisədə dəyişməz olaraq 1061 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.
- Qlobal buğda ehtiyatları həcminin 2023/2024-cü məhsul ili ilə də müqayisədə 2024/2025-ci məhsul ilində 1.9% azalacağı və 257 milyon tona enəcəyi gözlənilir. Nəticədə dünya üzrə ehtiyatların istehlaka nisbəti göstəricisi 32% səviyyəsində olacaq.
- Ötən mövsümə nəzərən cari mövsümdə əsas buğda ixracatçısı olan ölkələrdə ilin əvvəlinə olan qalıq həcminin 7 milyon ton azalaraq 58 milyon ton, istehsal həcminin isə 2023/2024-cü məhsul ili ilə müqayisədə 0.3% artaraq (386 milyon ton) olacağı gözlənilir. Bununla da əsas ixracatçı ölkələr üzrə ümumi təklif səviyyəsi 6 milyon ton az (444 milyon ton) olacaq.

- Dünya buğda ticarətinin 2024/2025-ci məhsul ilində əvvəlki məhsul ili ilə müqayisədə 2.7% azalaraq 215 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.
- Çində ilin əvvəlinə olan qalıq həcminin 2023/2024-cü məhsul ili ilə müqayisədə 4 milyon ton azalaraq 135 milyon ton olacağı gözlənilir.
- Qara dəniz regionu ölkələri qrupu üzrə əvvəlki məhsul ilinə nəzərən 2024/2025-ci məhsul ilində istehsal həcminin 3.7% azalaraq 135.8 milyon ton, ixracın isə 12.2% azalaraq 75.0 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.

Qara dəniz ölkələri qrupu üzrə icmal

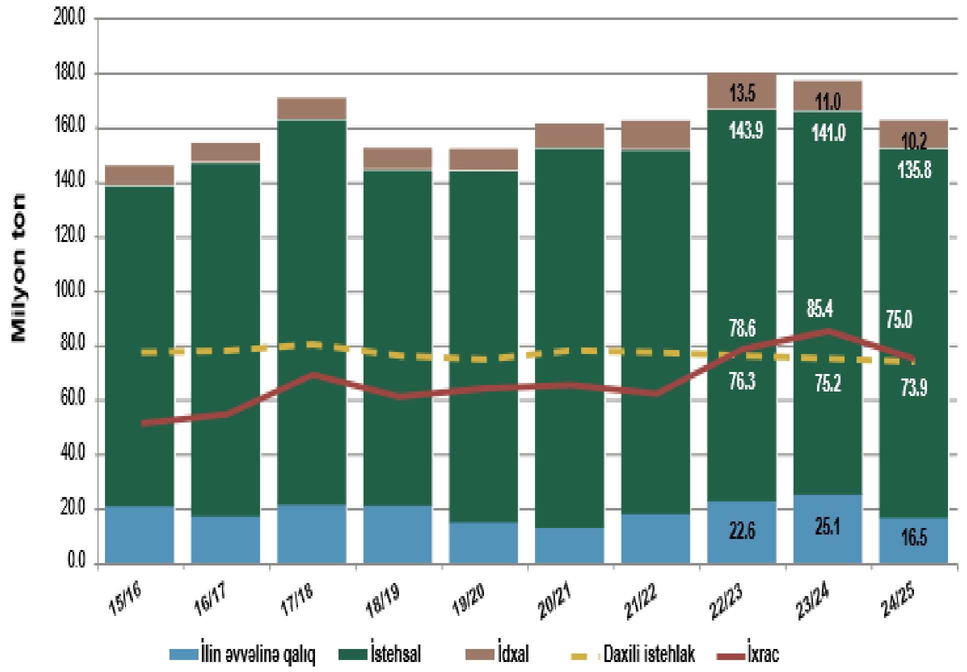

Qara dəniz ölkələri qrupu üzrə ixrac

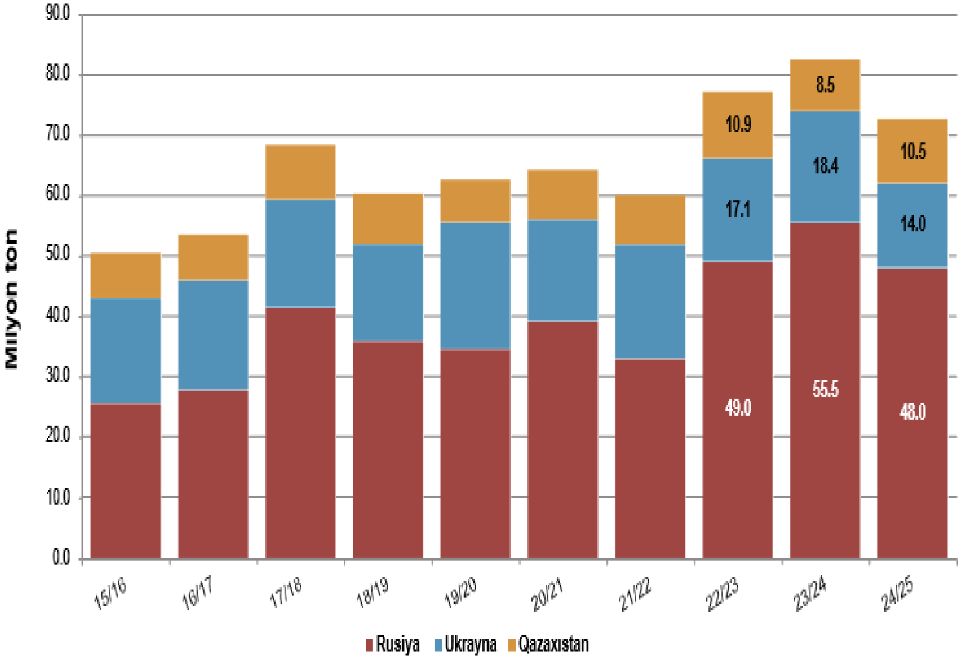

Mənbə: www.uswheat.org

Bu qrupda əsas istehsalçılar Rusiya, Ukrayna və Qazaxıstandır.

➢ **2024-cü ilin iyul ayında buğdanın qiyməti əvvəlki aya nisbətən 8.5% azalaraq 211 ABŞ dolları/ton səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

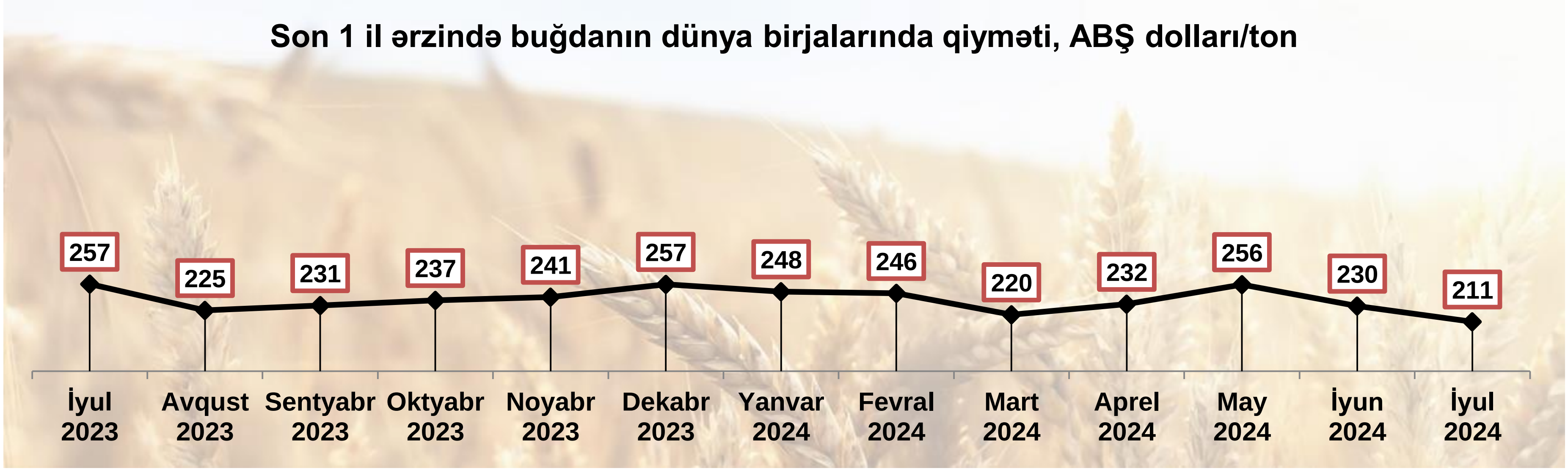

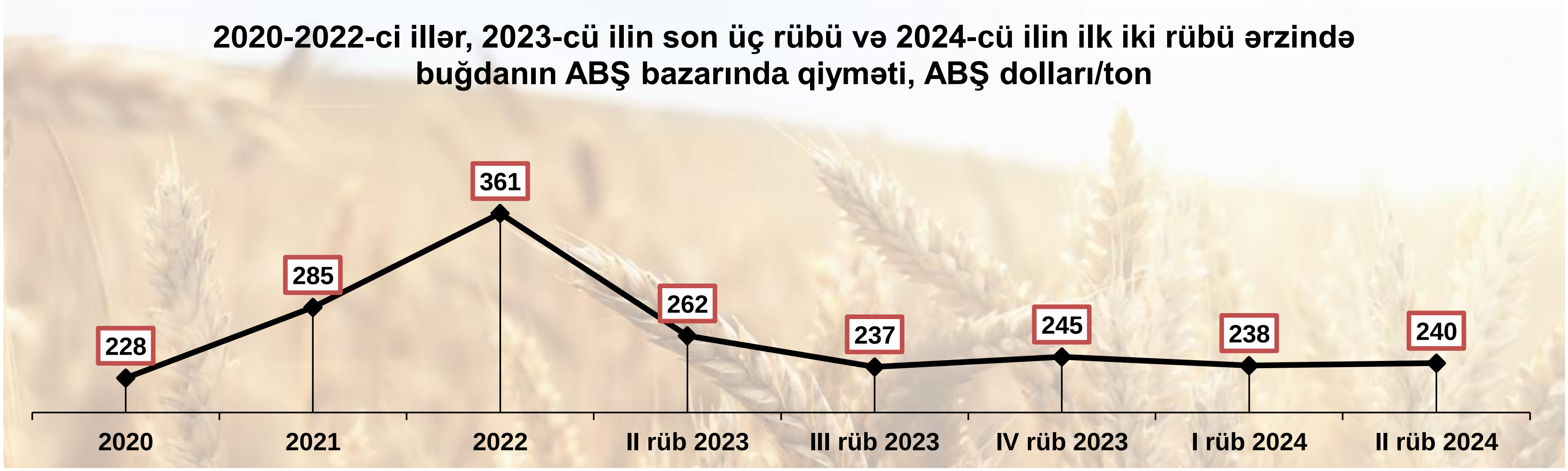

Mənbə: https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/tool/international

Rusiya buğdasının ixrac qiyməti

- **Rusiya buğdasının ixrac qiyməti iyul ayında əvvəlki aya nisbətən 8.7% azalaraq 221 ABŞ dolları/ton təşkil etmişdir.**

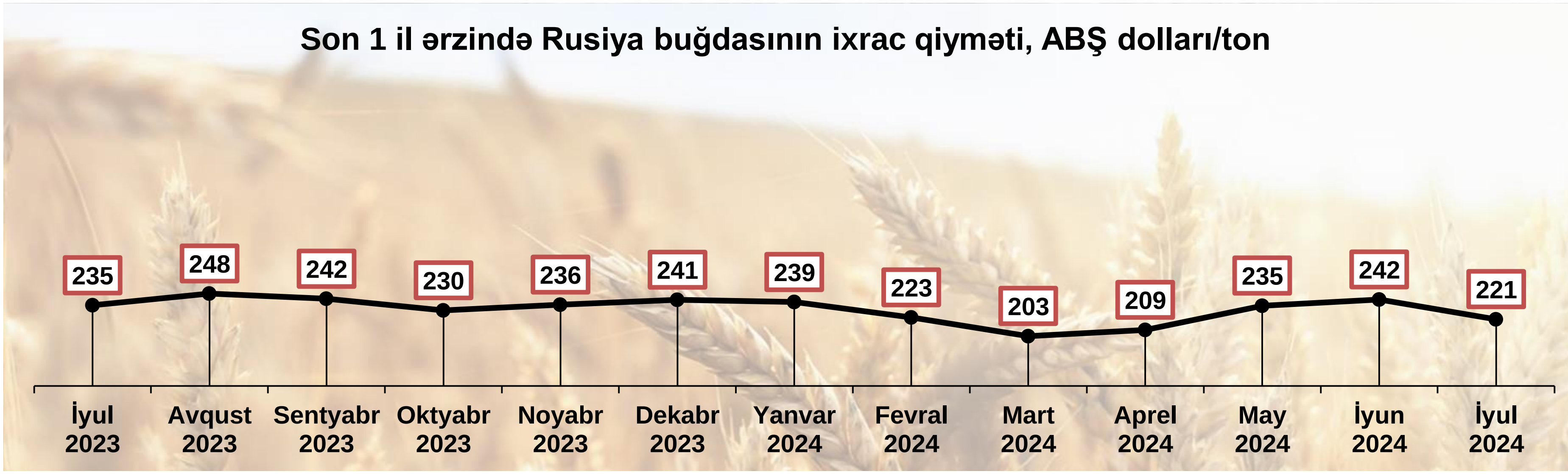

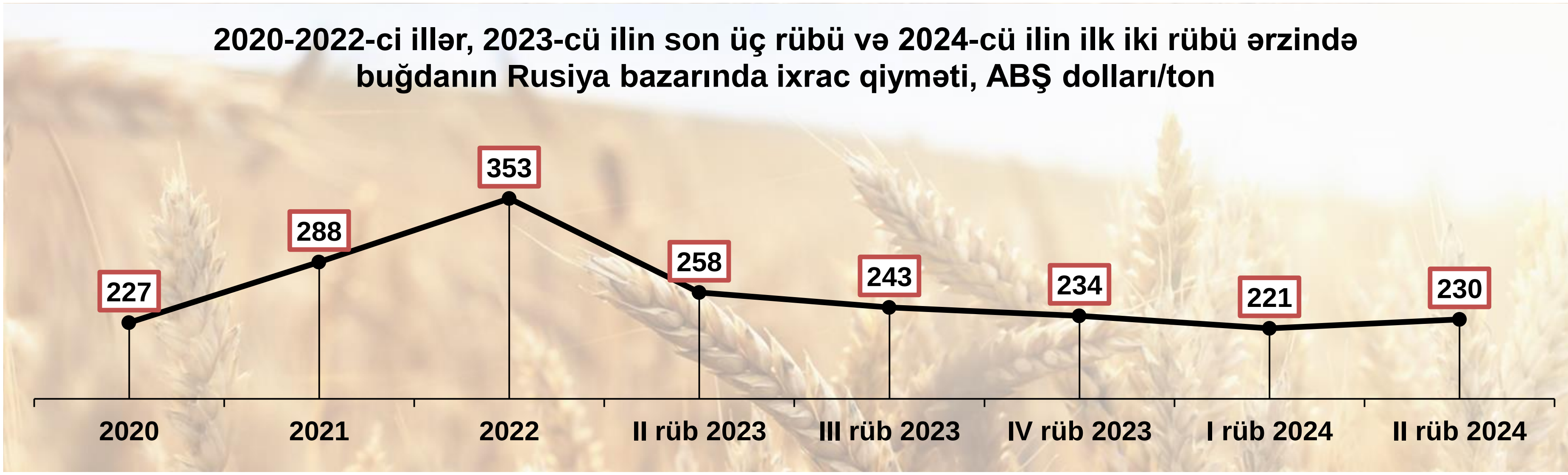

Mənbə: https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/tool/international

Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin iyul ayında Avropa İttifaqı arpasının qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə 4.0%, Qara dəniz arpasının qiyməti isə 2.0% azalaraq müvafiq olaraq 211 ABŞ dolları və 180 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

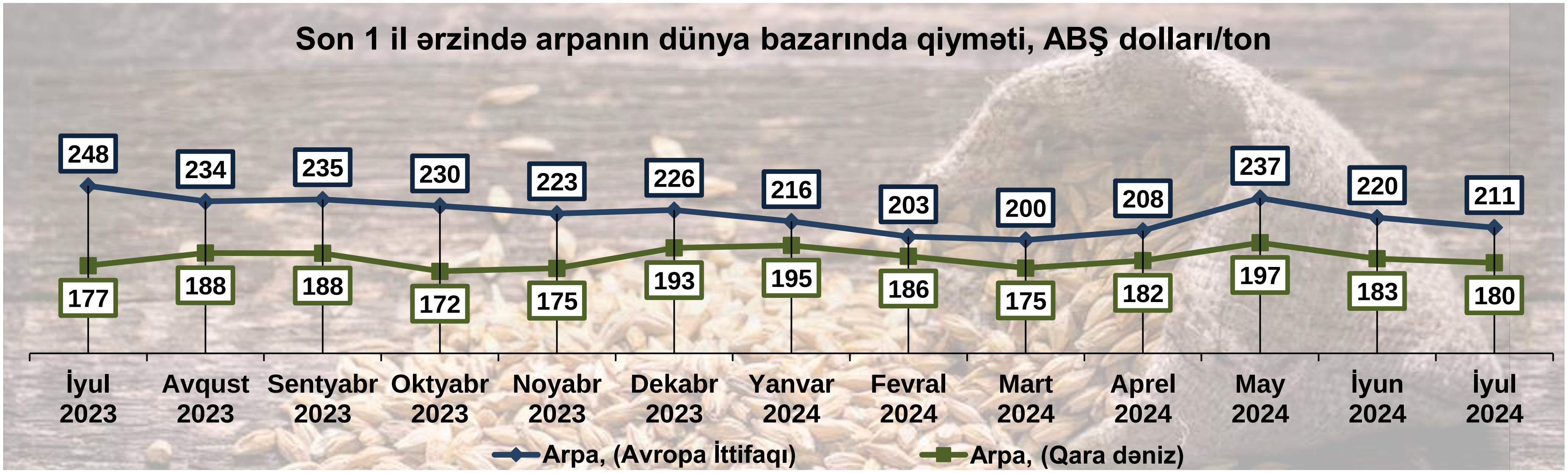

Mənbə: *https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/home*

Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin iyul ayında düyünün qiyməti əvvəlki aya nisbətən 6.9% azalaraq 571 ABŞ dolları/ton səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

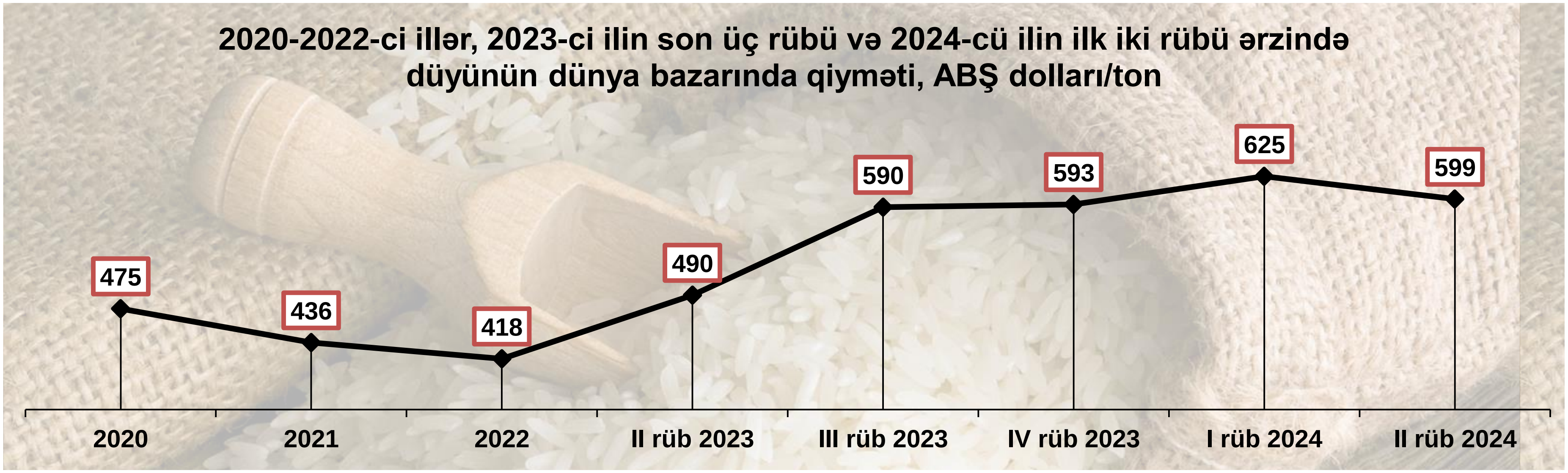

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Qarğıdalının dünya bazarı qiymətində qeyri-sabitlik müşahidə olunur. İyul ayında qiymət əvvəlki aya nisbətən 7.8% azalaraq 177 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

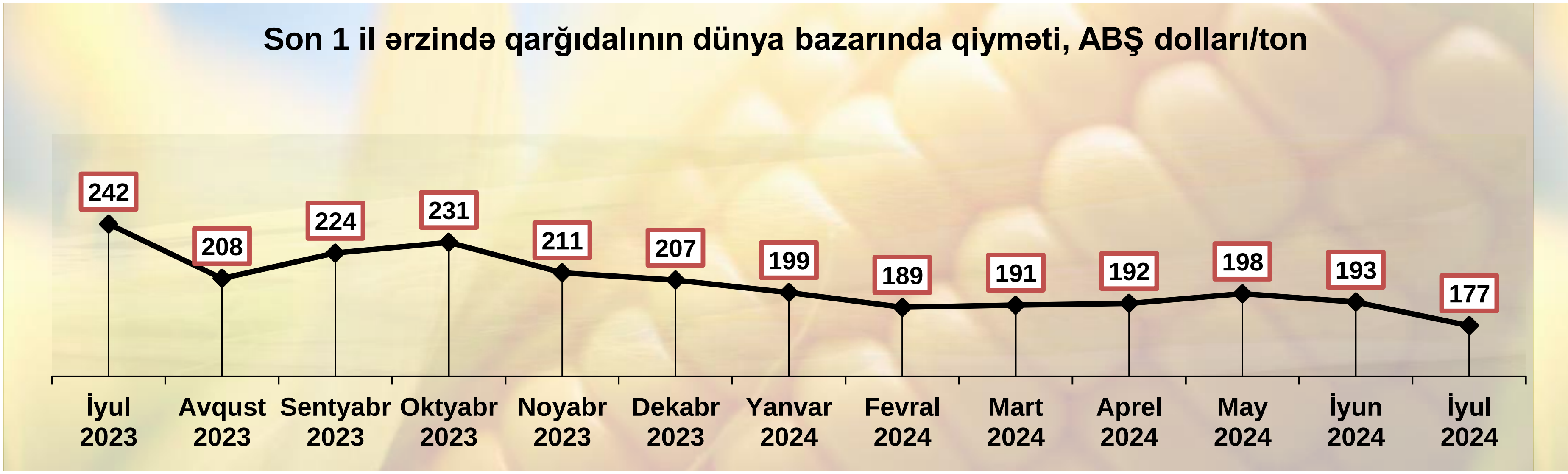

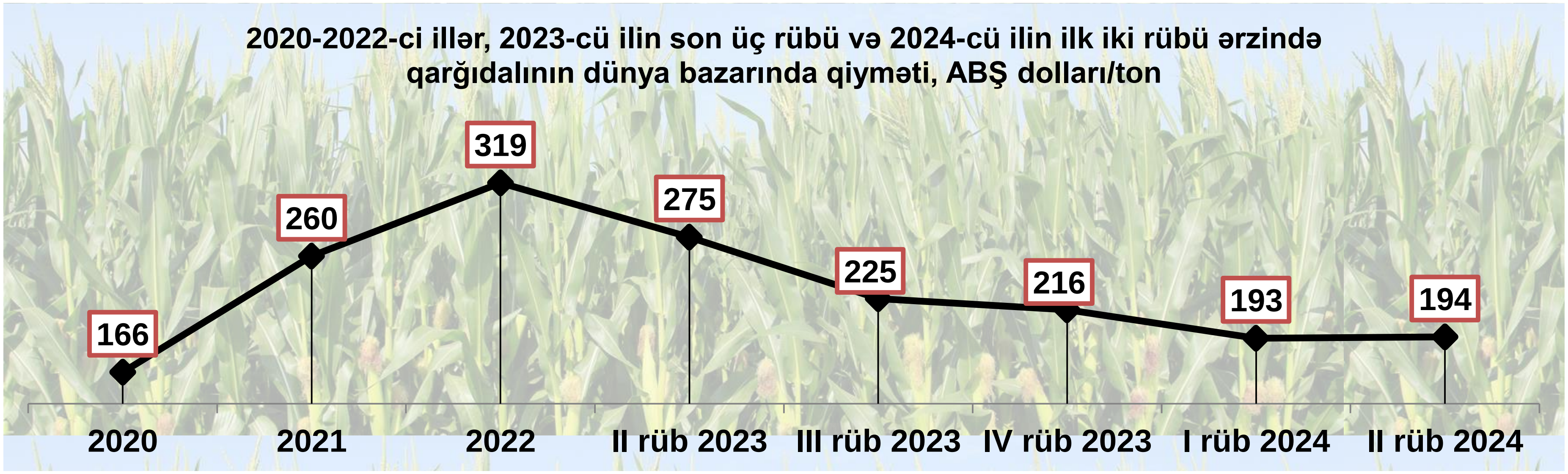

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

- **Dünya üzrə pambıq balansına əsasən, 2024/25-ci məhsul ilində pambıq istehsalının 2023/24-cü məhsul ili ilə müqayisədə 3.6% artaraq 25.6 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.**

Cədvəl 1. Dünya üzrə pambıq balansı (*Çin də daxil olmaqla*), milyon ton

	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/24	2024/25 İyul	2024/25 Avqust
İlin əvvəlinə qalıq	18.2	15.7	16.2	16.4	17.3	16.5
İstehsal	24.8	24.9	25.4	24.7	26.2	25.6
Təklif	42.9	40.6	40.6	41.1	43.4	42.1
Fabrik istehlakı	27.1	25.3	24.5	24.5	25.5	25.3
İlin sonuna qalıq	15.7	15.3	16.4	16.5	18.0	16.9
Qalıq/İstehlak nisbəti	*57.9%*	*60.5%*	*66.8%*	*67.4%*	*70.5%*	*66.8%*

Cədvəl 2. Çinin pambıq balansı, milyon ton

	2022/23	2023/24	2024/25 İyul	2024/25 Avqust
İlin əvvəlinə qalıq	7.4	7.2	8.9	8.2
İstehsal	6.7	6.0	6.0	6.0
İdxal	1.4	3.2	2.5	2.2
Təklif	15.4	16.4	17.4	16.4
Fabrik istehlakı	8.2	8.2	8.5	8.3
İlin sonuna qalıq	7.2	8.2	8.9	8.1
İstehlak	8.2	8.2	8.5	8.3
Qalıq/İstehlak nisbəti	*87.5%*	*100.1%*	*104.7%*	*97.3%*

Cədvəl 3. Çin istisna olmaqla dünya pambıq balansı, milyon ton

	2022/23	2023/24	2024/25 İyul	2024/25 Avqust
İlin əvvəlinə qalıq	7.9	9.2	8.3	8.3
İstehsal	18.7	18.8	20.2	19.6
Təklif	26.6	28.0	28.5	27.9
Fabrik istehlakı	16.3	16.3	17.0	17.0
Çinə ixrac	1.4	3.2	2.5	2.2
İstehlak	17.7	19.5	19.5	19.2
İlin sonuna qalıq	9.2	8.3	9.1	8.8
Qalıq/İstehlak nisbəti	*52.0%*	*42.5%*	*46.5%*	*46.0%*

Mənbə: *https://www.cottoninc.com/market-data/monthly-economic-newsletter/*

Pambığın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Pambığın dünya bazar qiymətində aprel ayından azalma müşahidə edilir. İyul ayında pambığın 1 kiloqramının qiyməti ("A Index") əvvəlki aya nisbətən 2.2% azalaraq 1.8 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

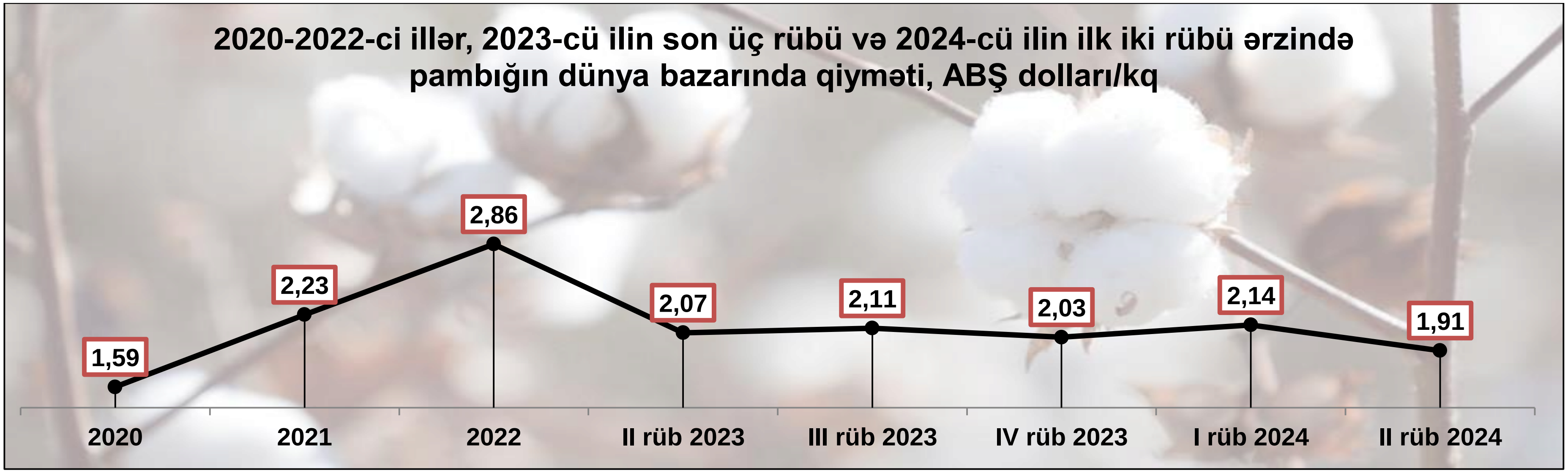

Mənbə*:* *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2024-cü ilin iyul ayında dünya bazarında xam ipəyin qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.4% artaraq 68.9 min ABŞ dolları/ton səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

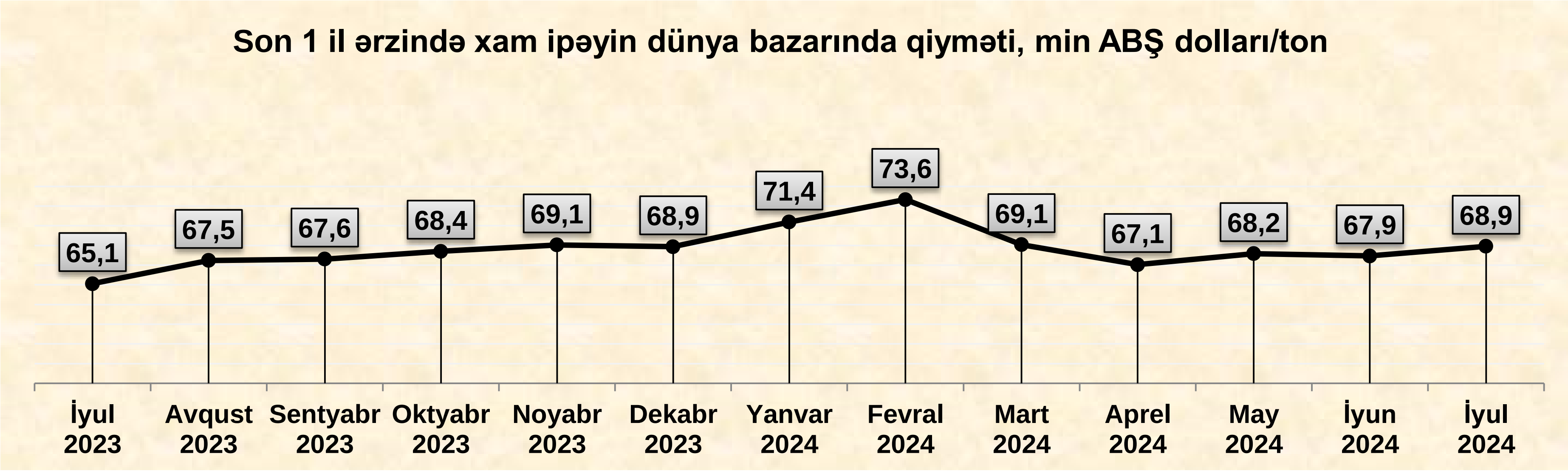

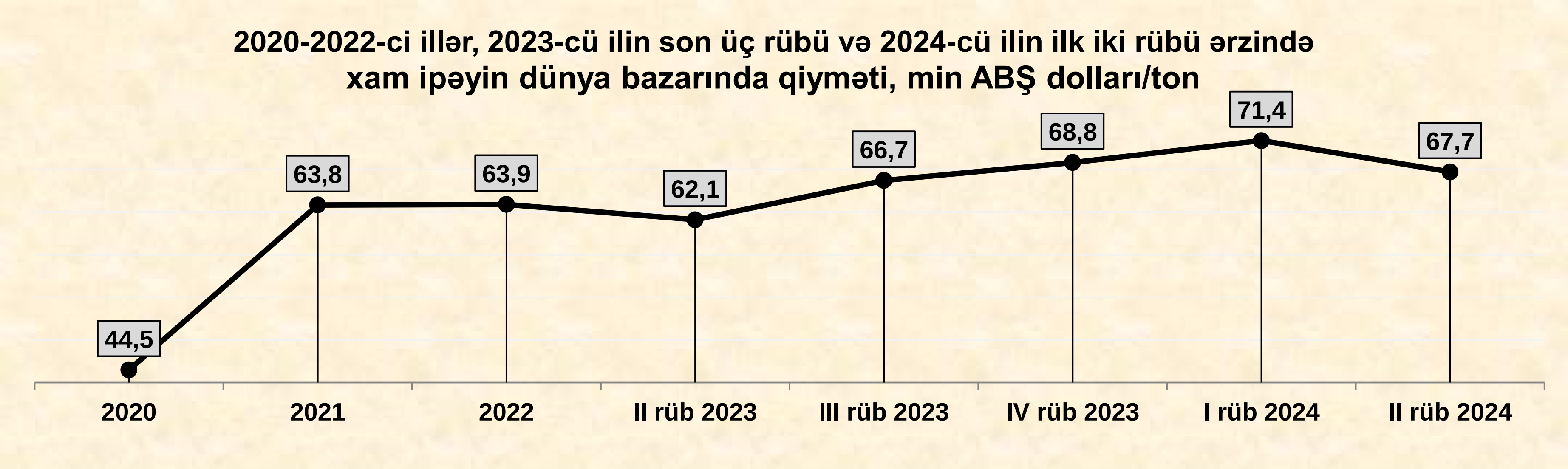

Mənbə: http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-month--.html

Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin iyul ayında dünya bazarında quru baramanın qiyməti əvvəlki aya nisbətən dəyişməz olaraq tona 22.6 min ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

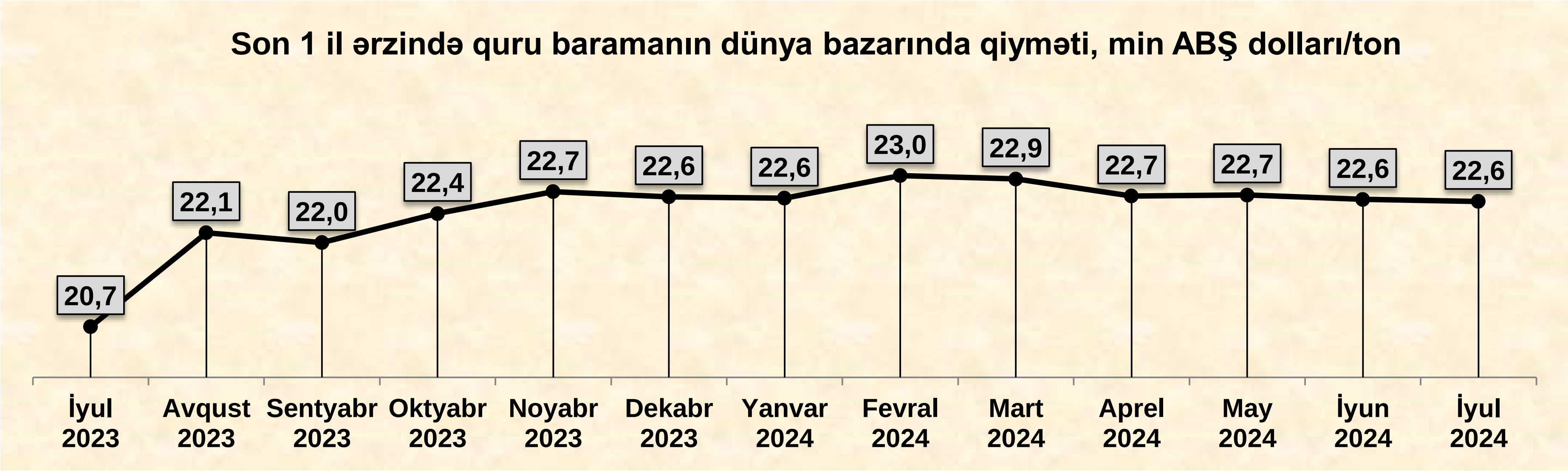

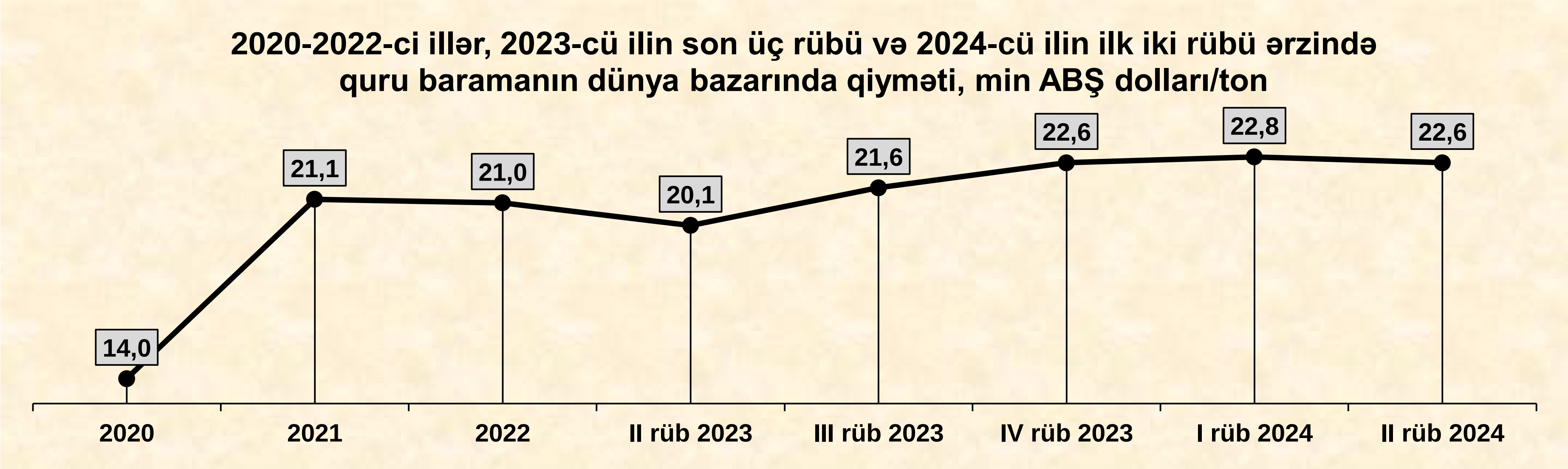

Mənbə: http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-month--.html

Günəbaxan yağının Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Günəbaxan yağının qiymətində mart ayından başlayaraq artım müşahidə olunur. İyul ayında günəbaxan yağının 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən 2.4% artaraq 1069 ABŞ dolları səviyyəsinə yüksəlmişdir.**

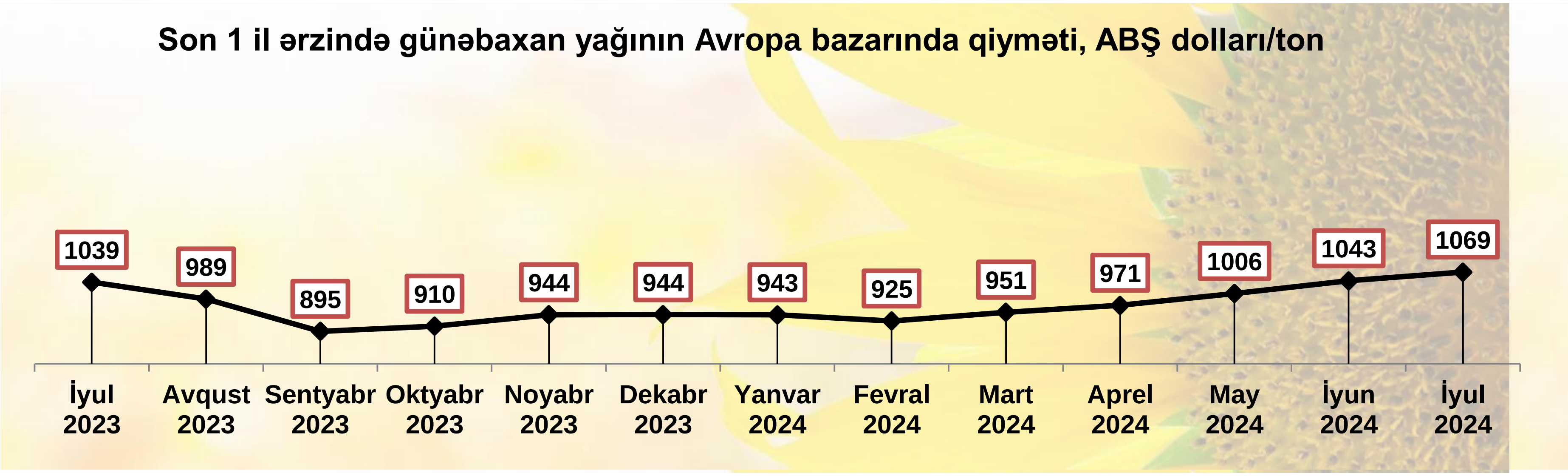

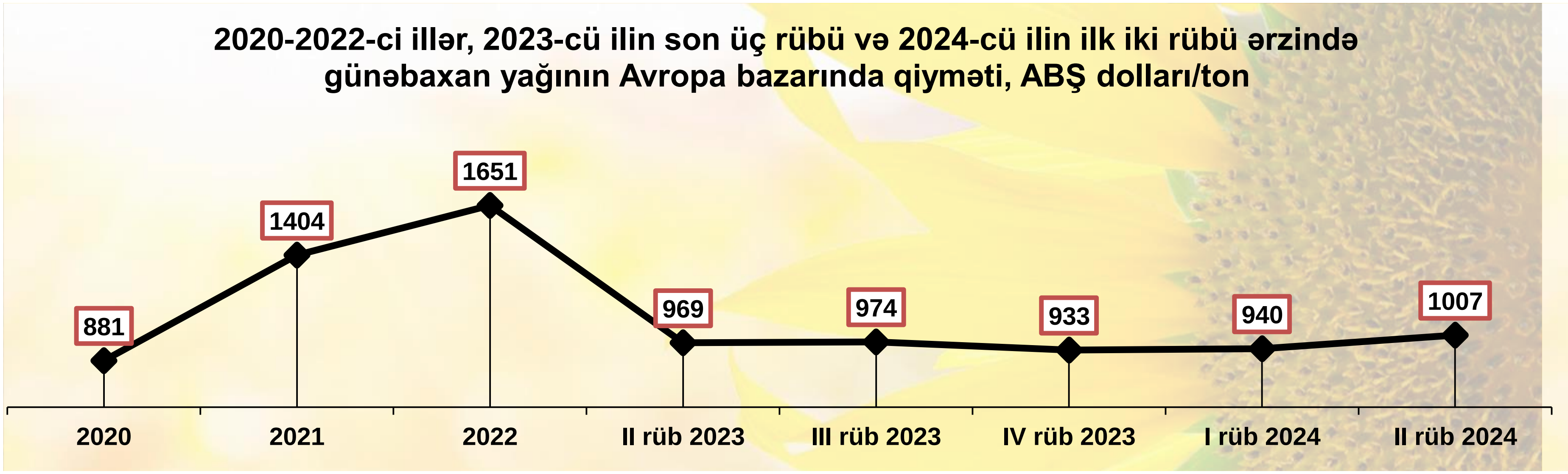

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ 2024-cü ilin iyul ayında zeytun yağının 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən İtaliya bazarında 0.4%, İspaniya bazarında 8.3%, Yunanıstan bazarında isə 6.9% azalaraq müvafiq olaraq 10092, 7976 və 8008 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

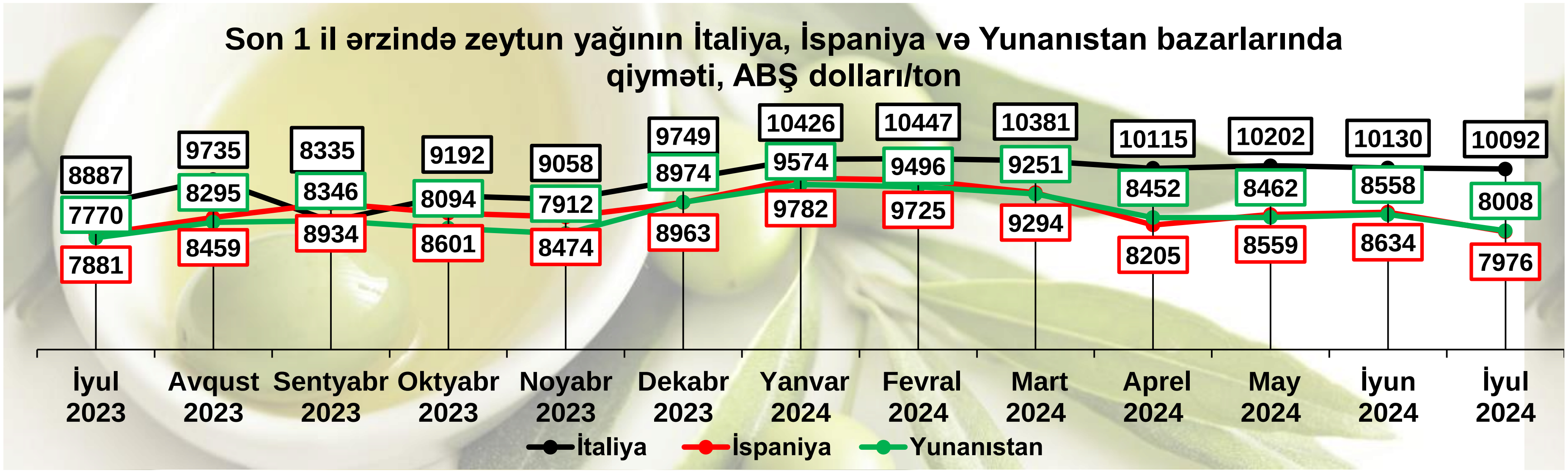

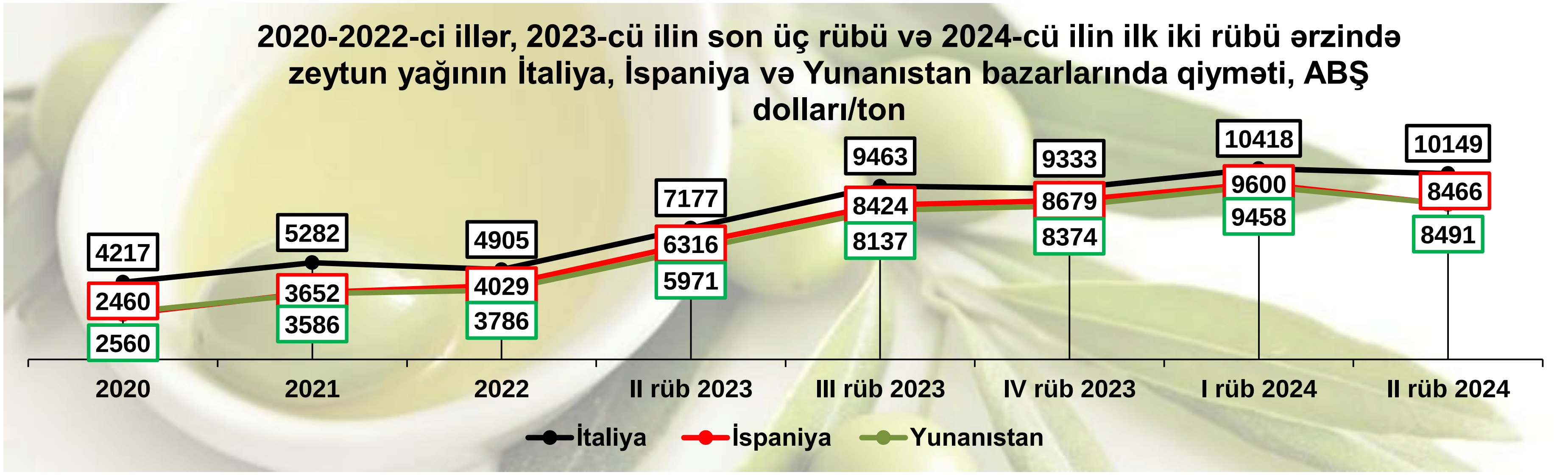

Mənbə: *https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html*

Çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **İyul ayında çayın 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə 2.3% artaraq 3.3 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

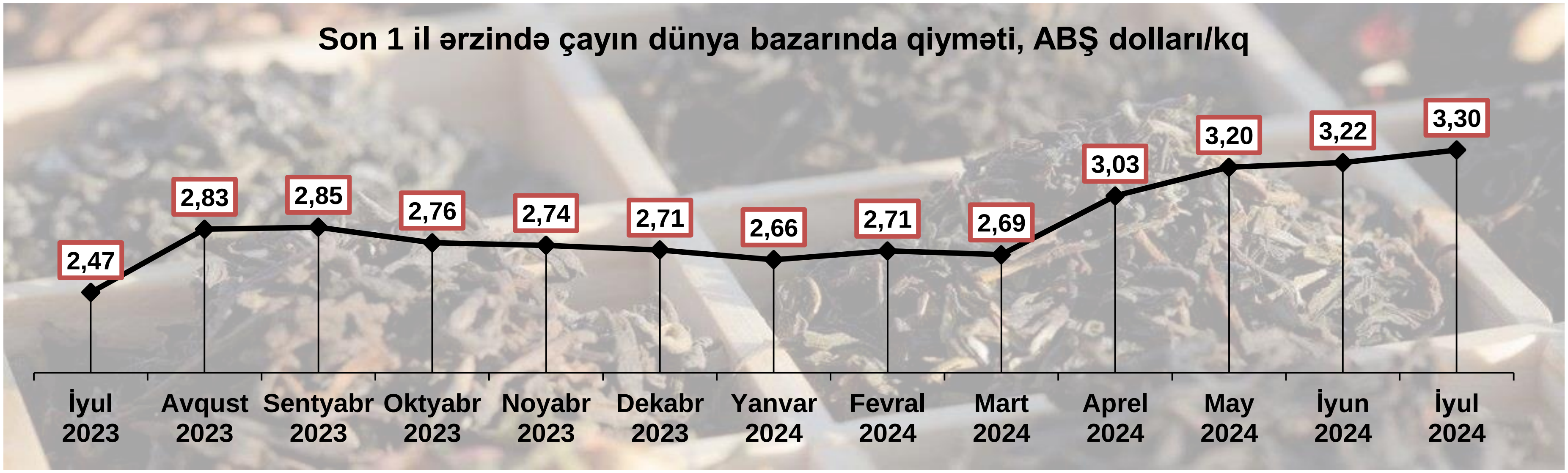

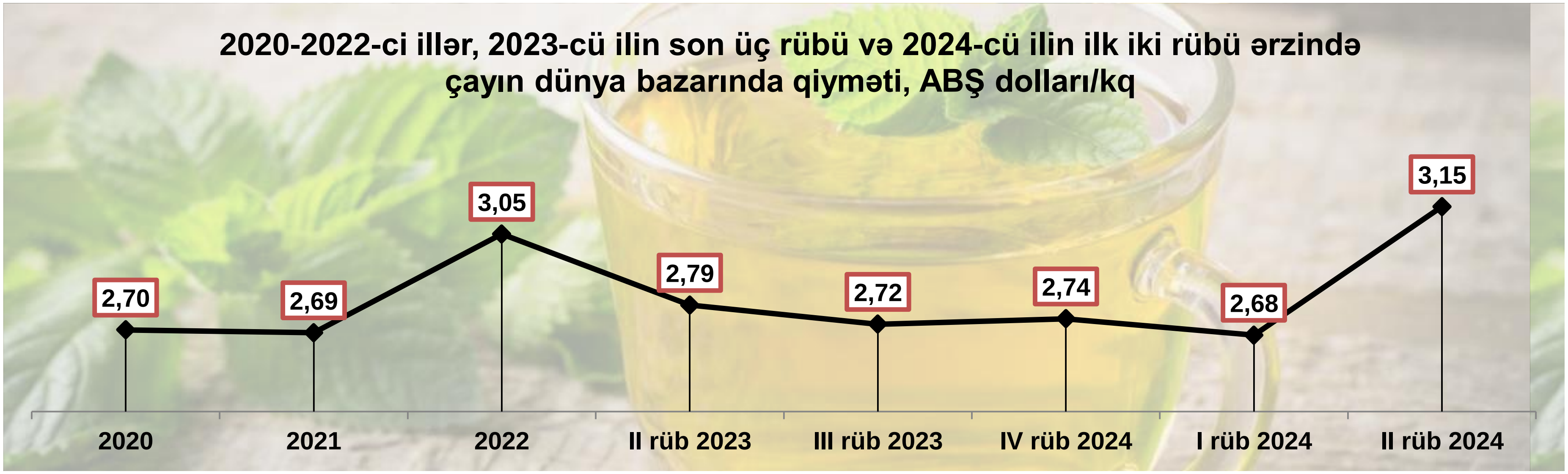

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin iyul ayında şəkərin dünya bazarı qiyməti əvvəlki aya nisbətən dəyişməz olaraq 0.43 ABŞ dolları/kq səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

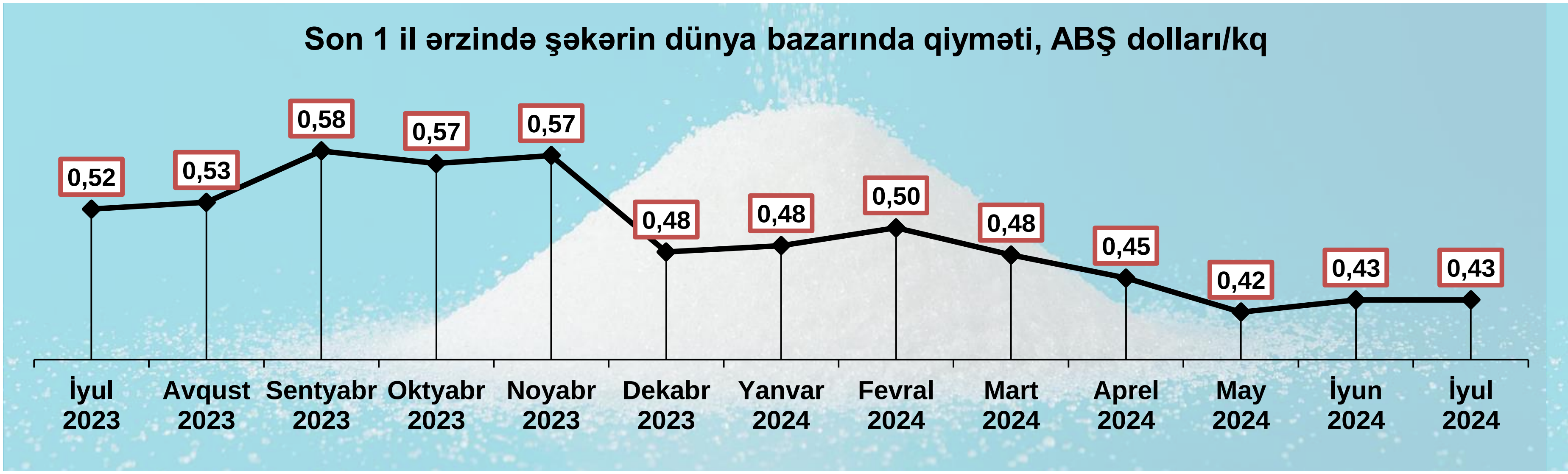

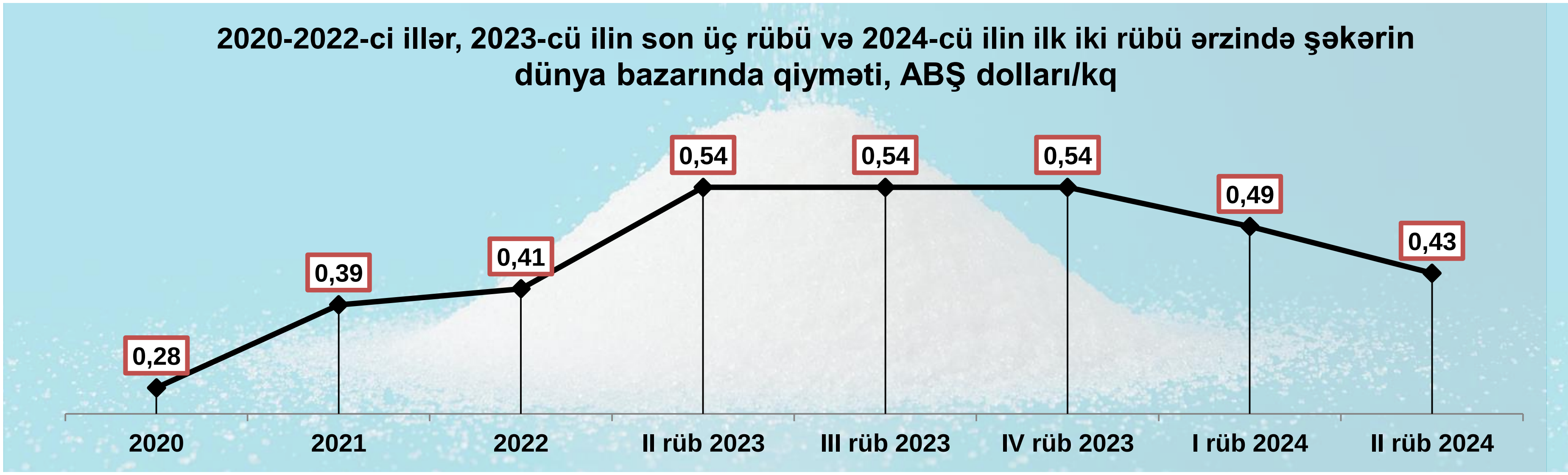

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **İyul ayında soyanın 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən 2.1% azalaraq 470 ABŞ dolları səviyyəsinə enmişdir.**

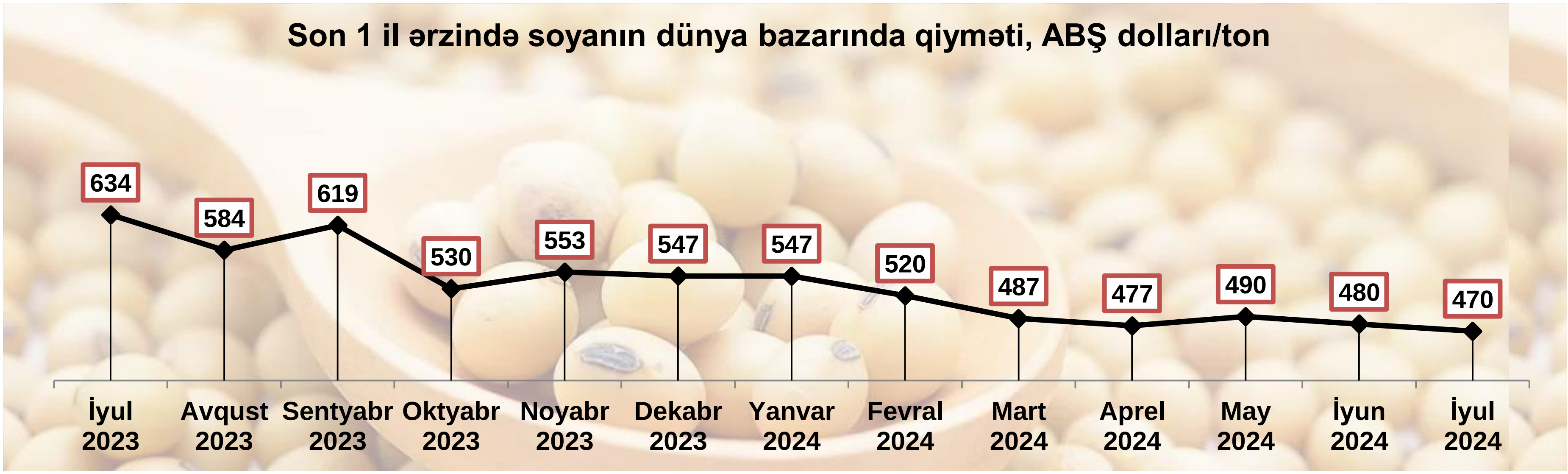

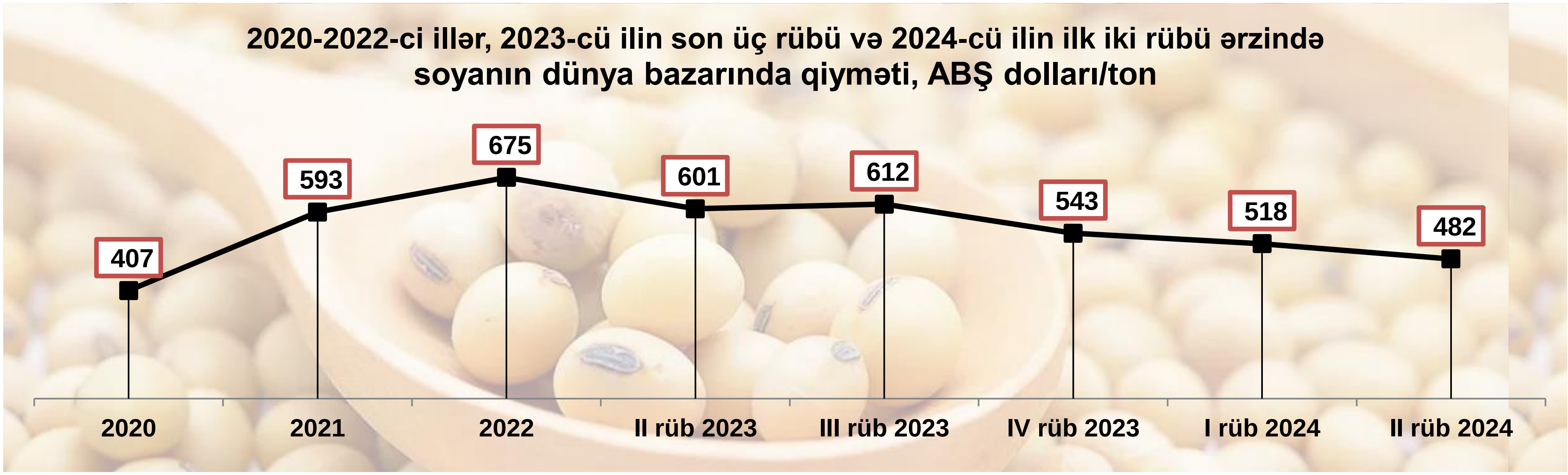

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Mal ətinin dünya bazar qiymətində qeyri-sabitlik müşahidə olunur. İyul ayında 1 kiloqramının qiyməti əvvəlki aya nisbətən 5.8% artaraq 6.2 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

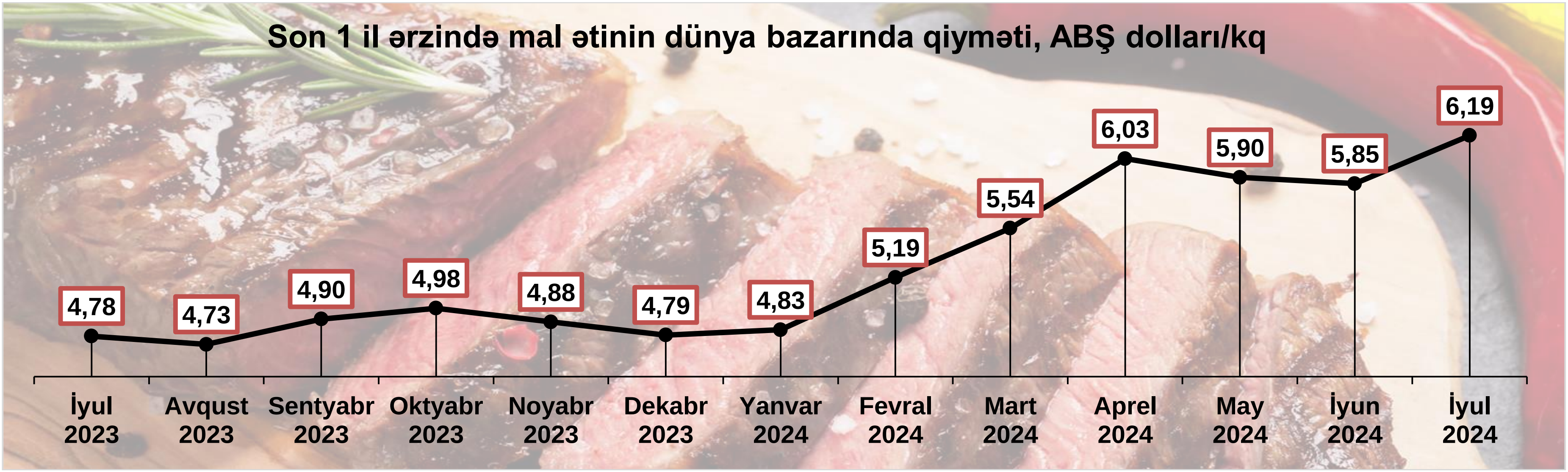

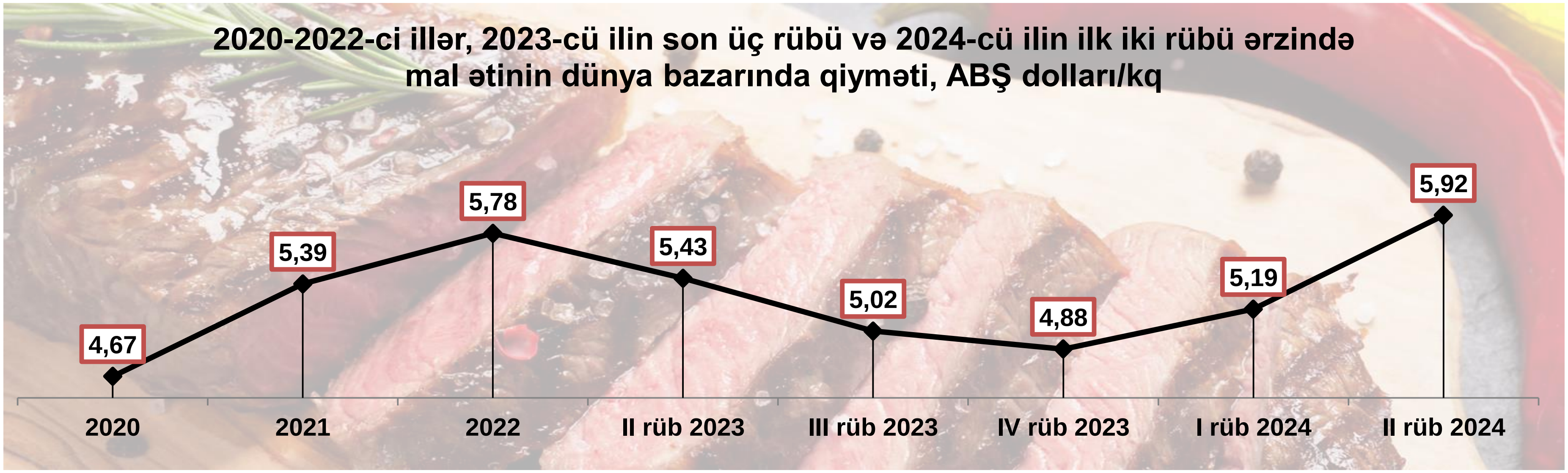

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Qoyun ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin iyul ayında Avropa bazarında qoyun ətinin 1 kiloqramının orta qiyməti əvvəlki aya nisbətən 4.5% azalaraq 9.0 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

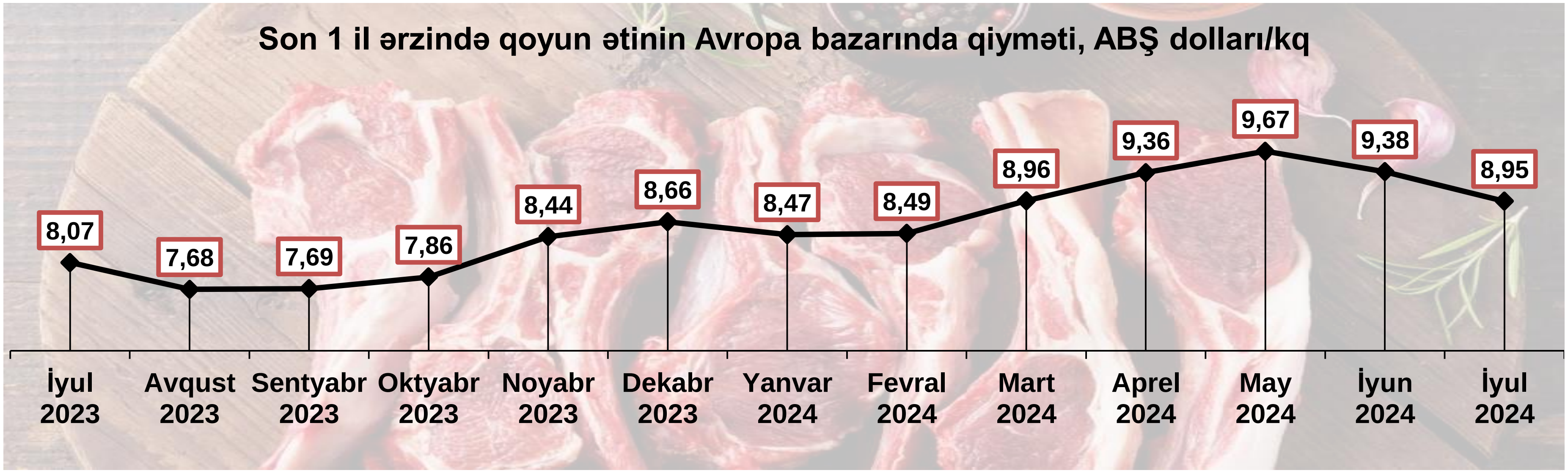

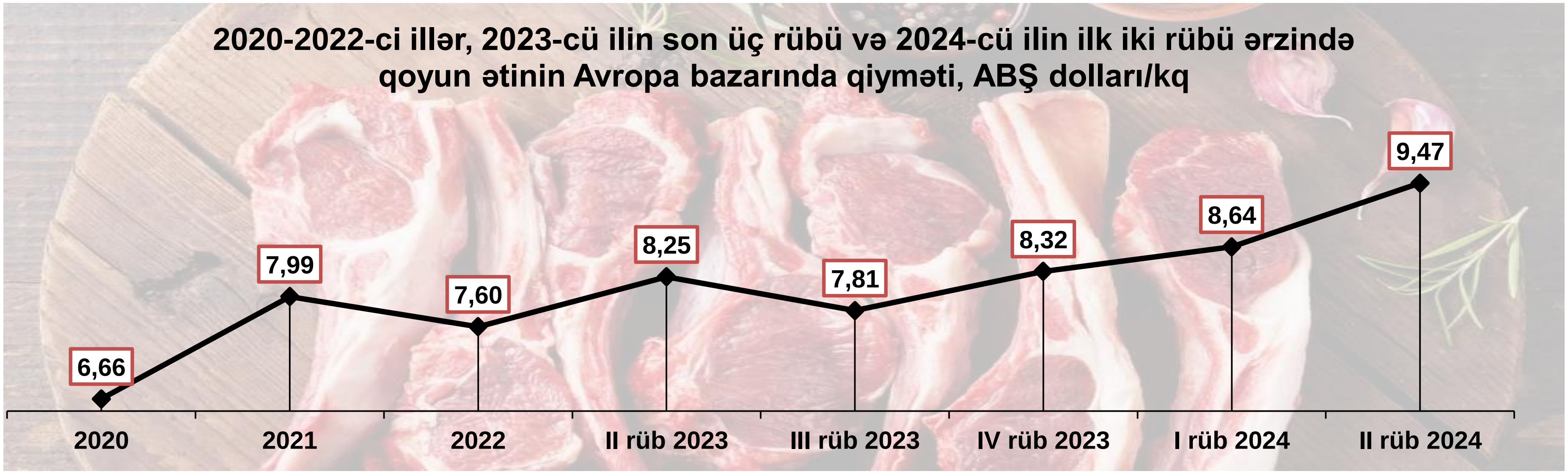

Mənbə: https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html

Donuz ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin iyul ayında donuz ətinin 1 kiloqramının Avropa bazarı qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.9% azalaraq 2.33 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

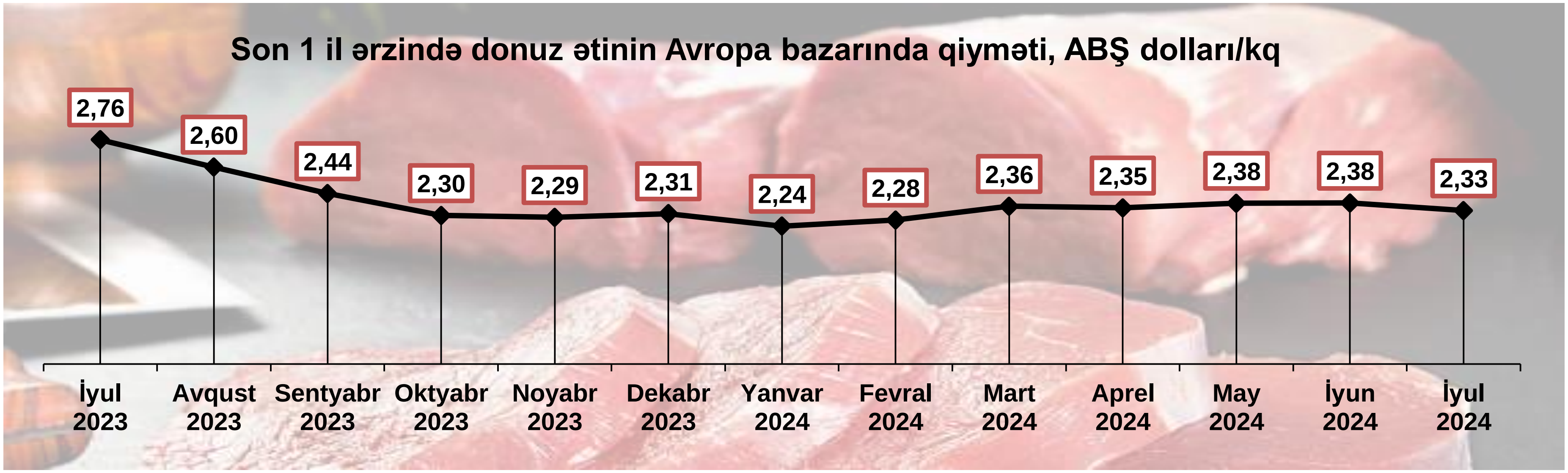

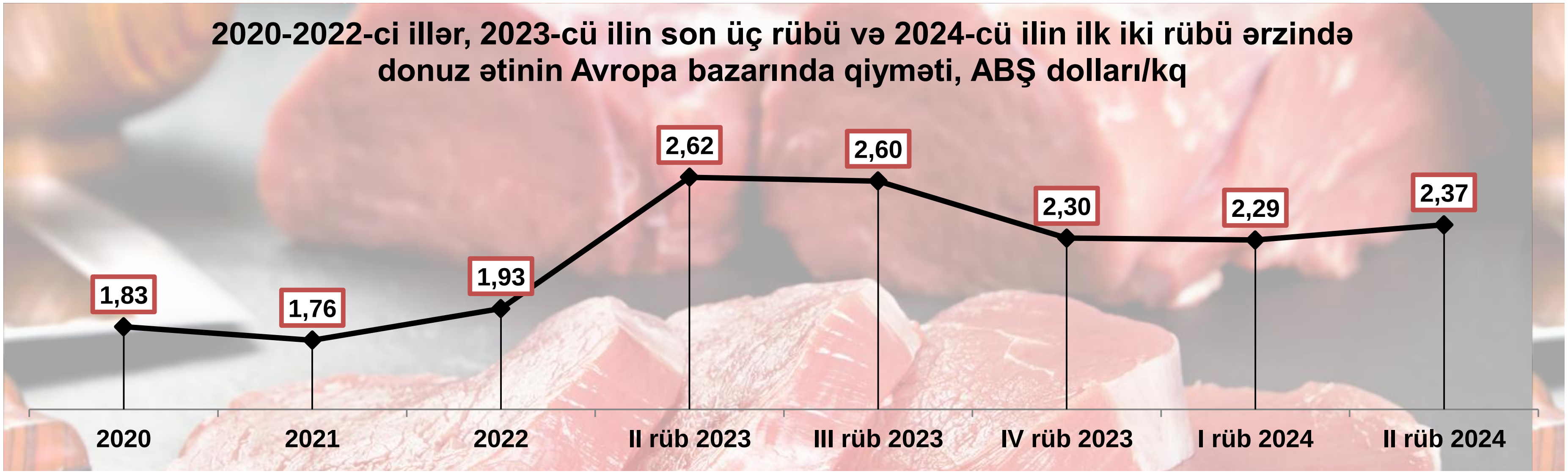

Mənbə: https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html

Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin iyul ayında da quş ətinin 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə 2.7% artaraq 3.0 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

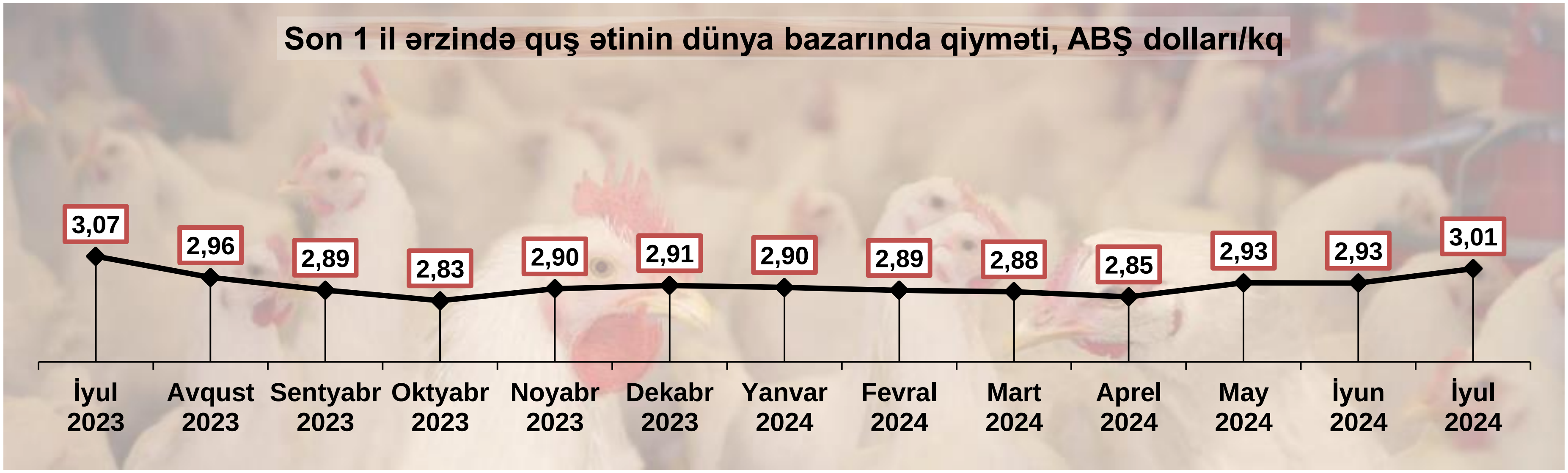

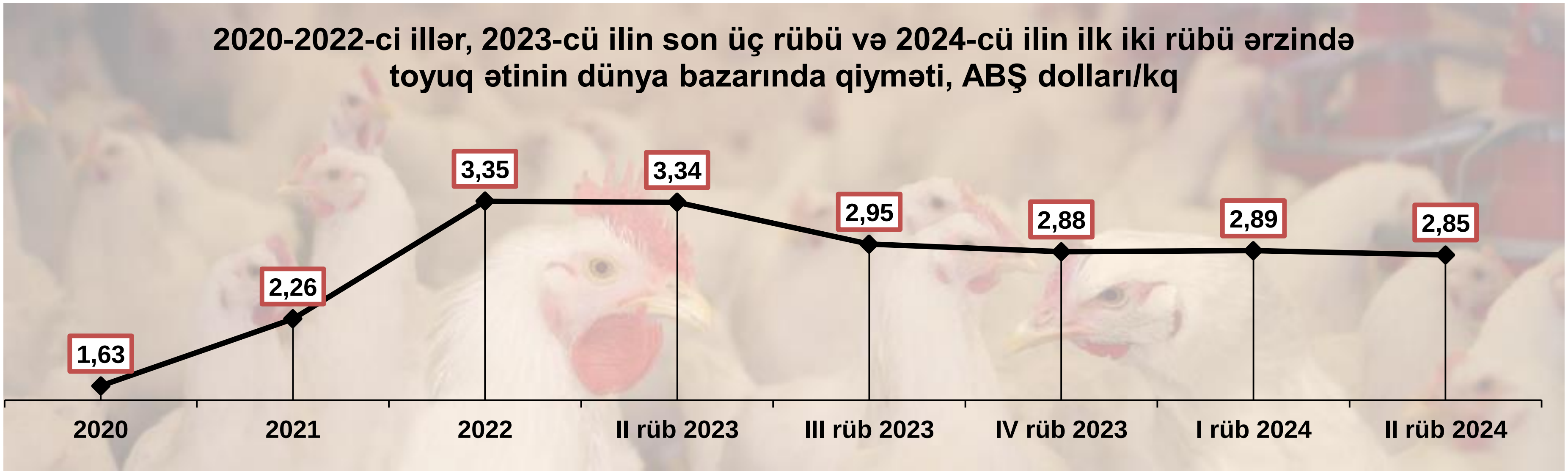

Mənbə: https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html

Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin may ayında Yeni Zelandiya bazarında süd xammalının 1 tonunun fermadan satış qiyməti 1.7% artaraq 360 ABŞ dolları olmuşdur. İyun ayında süd xammalının 1 tonunun fermadan satış qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə ABŞ bazarında 3.7% artaraq 503 ABŞ dolları, iyul ayında Avropa İttifaqında 1.2% artaraq 502 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

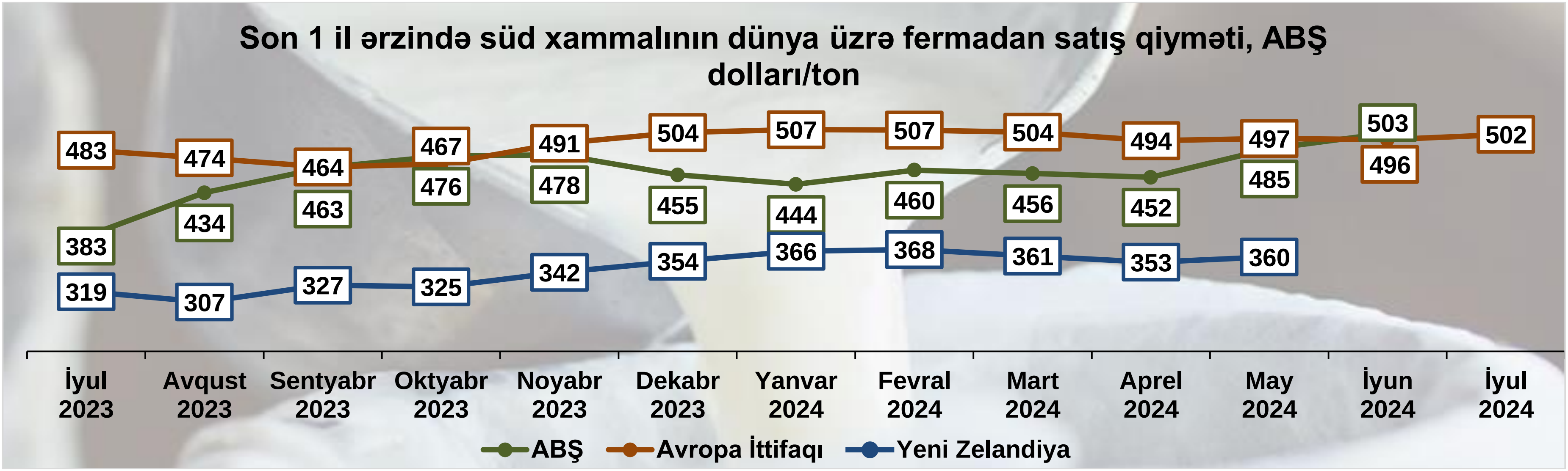

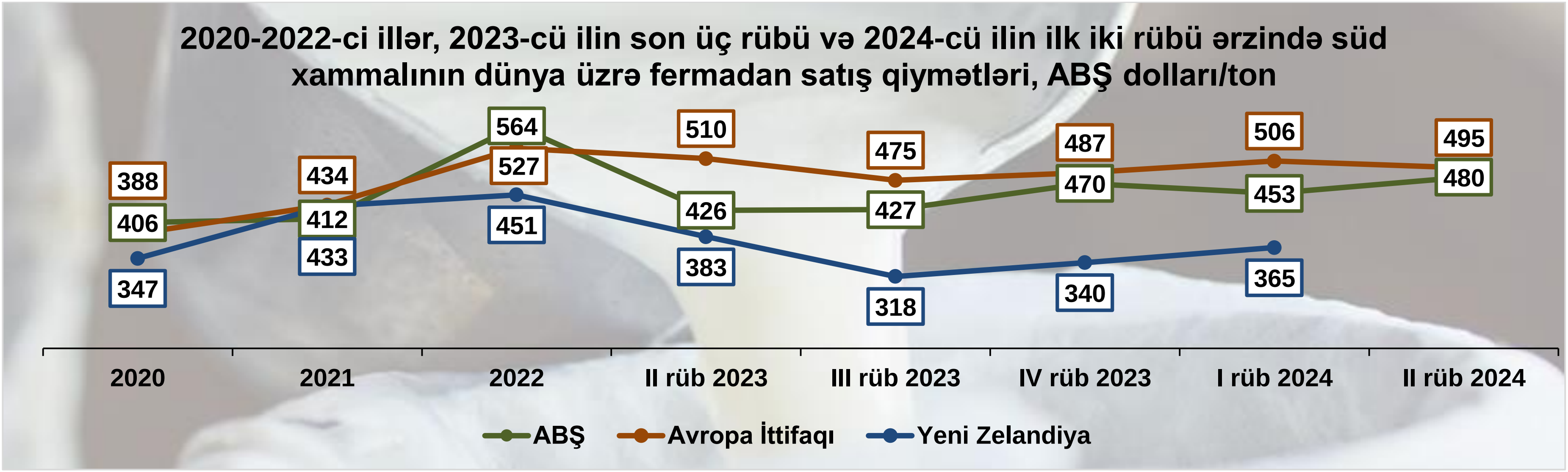

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

➢ **Quru südün 1 tonunun qiyməti 2024-cü ilin iyul ayında əvvəlki ayla müqayisədə ABŞ-da 0.5%, Avropa İttifaqında isə 1.3% artaraq müvafiq olaraq 5005 və 4167 ABŞ dolları olmuşdur.**

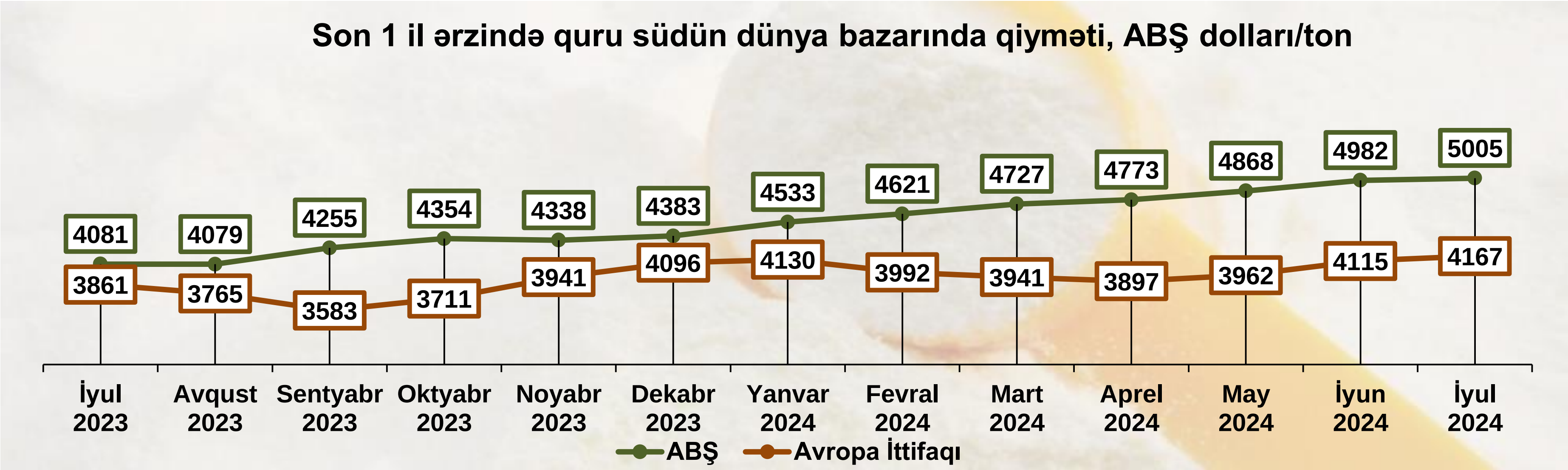

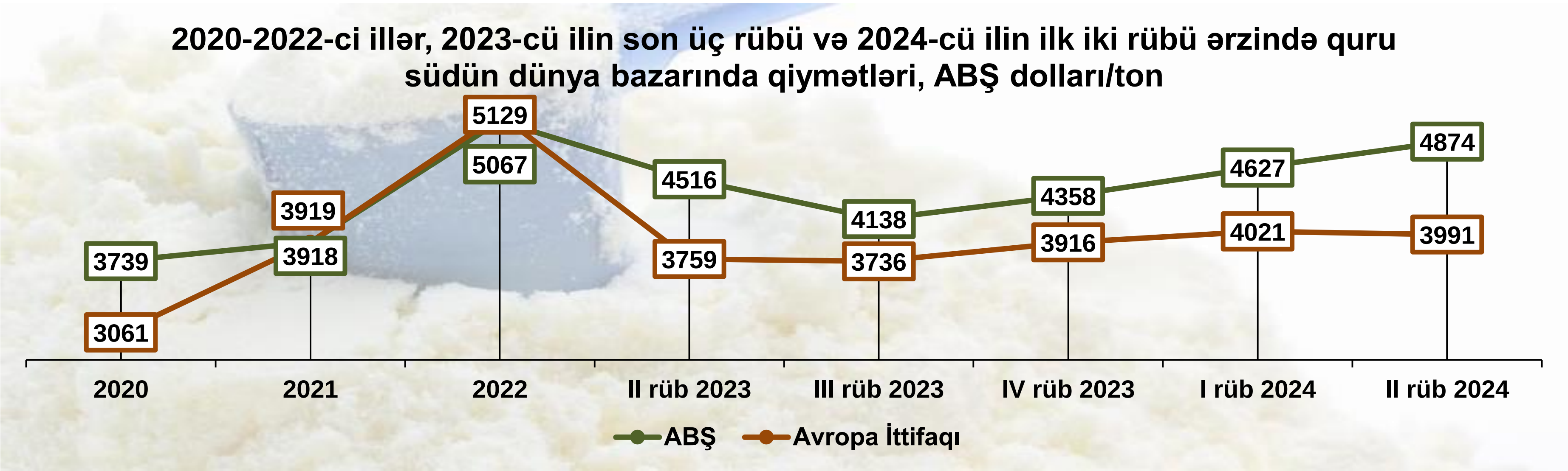

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ İyul ayında fosfor gübrəsinin qiyməti əvvəlki aya nisbətən 6.8%, azot gübrəsinin qiyməti 1.9% artaraq müvafiq olaraq 506 və 343 ABŞ dolları, kalium gübrəsinin qiyməti isə 3.0% azalaraq 301 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

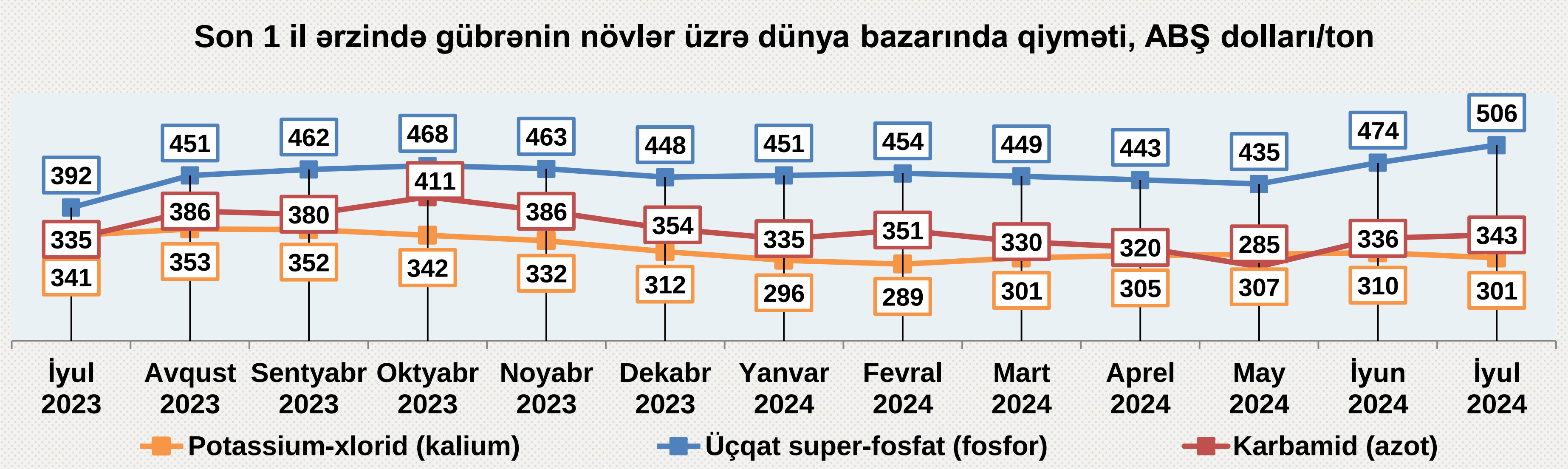

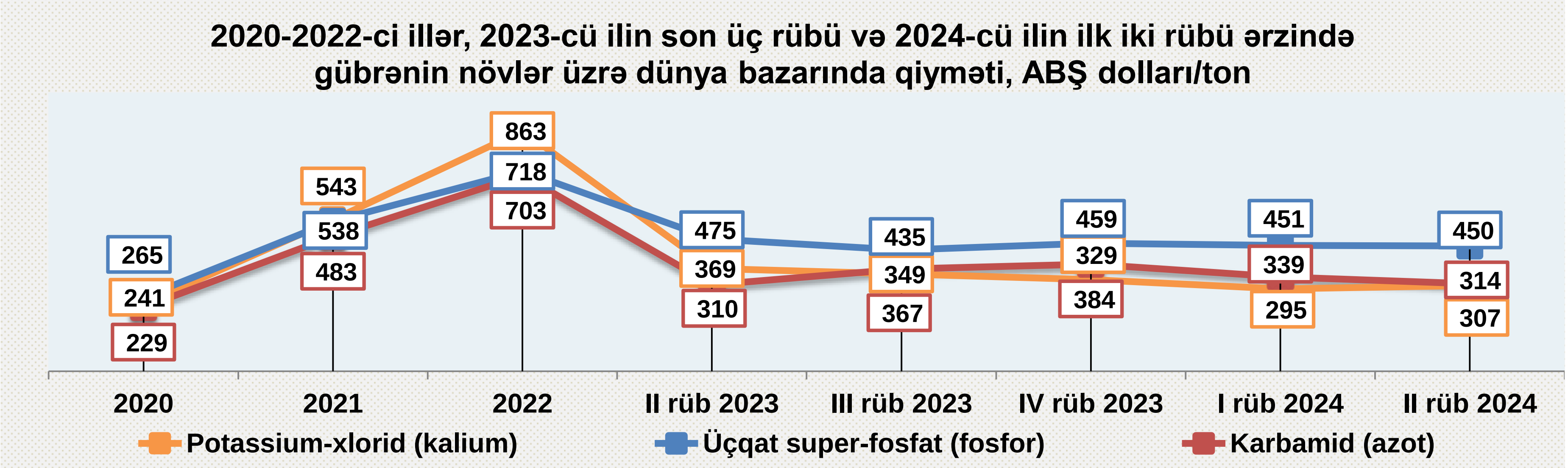

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

https://atm.gov.az/az/

https://agroeconomics.az/

info@atm.gov.az

Süleyman Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ